

5. 8. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řešení škod způsobených na veřejně přístupné účelové komunikaci a okolní vegetaci

Již tradičně se na naši advokátní kancelář obracejí klientské obce se žádosti o právní posouzení zásahů místních občanů, kteří se bez jakékoliv konzultace s obcí jali na vlastní pěst „úpravy“ povrchu veřejně přístupné účelové komunikace (v obecním vlastnictví), po níž společně s nimi denně jezdili ostatní občané, pro které tato pozemní komunikace byla často jediným spojením s jejich domovy. Primárně tak tyto zásahy (původně zřejmě vedeny dobrým úmyslem) způsobí zhoršení sjízdnosti dotčené účelové komunikace.

Leckdy však bývají spojeny i s odstraněním okolních dřevin, což má zpravidla za následek snížení zadržovací schopnosti dotčeného pozemku, z něhož následně může proudit dešťová voda na níže položené pozemky a zaplavit je.

Cílem tohoto článku je tedy nejdříve nastínit obecná právní východiska plynoucí hned z několika vzájemně se překrývajících a doplňujících rovin správního práva a následně uvést skutkové podstaty přestupků, které mohou být popsáním jednáním takových škůdců naplněny. Závěrem budou nastíněny způsoby, kterými se dá tato nastalá situace přímo se škůdcem, popř. s příslušnými správními orgány řešit.

Právní úprava stavebního práva

Prvá rovina výše popsaného protiprávního jednání naráží na právní úpravu stavebního práva, které je kodifikováno v zákona č. [183/2006](#) Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), dle jehož ustanovení § 3 odst. 1 jsou jakékoliv zemní práce a změny terénu, jimiž se podstatně mění vzhled prostředí nebo odtokové poměry, těžební a jim podobné a s nimi související práce (nejedná-li se o hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem) terénní úpravou.

Tyto terénní úpravy (mezi něž spadá i popsaný zásah škůdce spočívající v „úpravě“ účelové komunikace) musí být dle ustanovení § 80 odst. 2 písm. a) a f) stavebního zákona činěny výlučně na základě rozhodnutí o změně využití území, či alespoň ohlášení stavebnímu úřadu (srov. ustanovení § 104 odst. 1 písm. i/ stavebního zákona).

Jestliže tak někdo provede na účelové komunikaci zemní práce a změny terénu (jimiž se podstatně mění vzhled prostředí nebo odtokové poměry), aniž by k tomuto měl kladné rozhodnutí o změně využití území, či alespoň dané ohlásil stavebnímu úřadu, dopustí se přestupku dle ustanovení § 178 odst. 2 písm. a) stavebního zákona, za nějž mu hrozí pokuta až ve výši 200 000,- Kč (srov. ustanovení § 178 odst. 3 písm. d/ stavebního zákona).

Zásah do zájmů chráněných právní úpravou pozemních komunikací

Veřejně přístupná účelová komunikace obdobně jako ostatní kategorie pozemních komunikací (místní komunikace, silnice a dálnice) požívá ochrany dle zákona č. [13/1997](#) Sb., o pozemních

komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“), a jako taková je primárně určena k obecnému užívání – pozemní silniční dopravě a činností s ní související, tj. k chůzi, jízdě, zastavení či stání (srov. ustanovení § 7 a § 19 zákona o pozemních komunikacích). Není tak samozřejmě možné z vlastní vůle upravovat či omezovat veřejný přístup na ni, či dokonce zasahovat do jejího povrchu, aniž by k tomu byl dán zákonný důvod.

Jestliže někdo svým jednáním omezí obecné užívání veřejně přístupné účelové komunikace – možnost veřejnosti po ni (bezplatně a obvyklým způsobem) chodit či jezdit – dopustí se přestupku dle ustanovení § 42a odst. 1 písm. a) zákona o pozemních komunikacích, za který mu hrozí pokuta až ve výši 500 000,- Kč (srov. ustanovení § 42a odst. 8 písm. a/ zákona o pozemních komunikacích).

Pokud svým jednáním nadto veřejně přístupnou účelovou komunikaci (s vozovkou) znečistí nebo poškodí, dopustí se tím přestupku dle ustanovení § 42a odst. 1 písm. g) zákona o pozemních komunikacích, za což mu hrozí finanční sankce ve výši až 300 000,- Kč (srov. ustanovení § 42a odst. 8 písm. b/ zákona o pozemních komunikacích). Jestliže pak svým jednáním poškodí veřejně přístupnou účelovou komunikaci (bez vozovky), a to takovým způsobem, že přímo znemožní její obecné užívání, dopustí se taktéž přestupku dle ustanovení § 42a odst. 1 písm. h) zákona o pozemních komunikacích, za což mu hrozí pokuta ve výši až 200 000,- Kč (srov. ustanovení § 42a odst. 8 písm. c/ zákona o pozemních komunikacích).

Právní úprava ochrany dřevin

Poslední složka závadného jednání popsaného v úvodu článku se týká neoprávněného odstranění stromů či keřů, které rostly (jednotlivě či ve skupinách mimo lesní půdní fond) v blízkosti veřejně přístupné účelové komunikace. Ochrana dřevin (jakož i jiných rostlinných druhů) je zakotvena v mnoha právních předpisech. Pro naše účely však bude stěžejní právní úprava zákona č. [114/1992](#) Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoPK“), dle jehož ustanovení § 8 odst. 1 je k pokácení byt jen jediné dřeviny rostoucí mimo les (vyjma jistých dřevin vymezených dle velikosti či jiné charakteristiky) třeba povolení orgánu ochrany přírody.

Pokud tedy někdo poškodí nebo bez povolení pokácí jednotlivou dřevinu rostoucí mimo les, dopustí se tím přestupku dle ustanovení § 87 odst. 2 písm. e) ZoPK, za což mu hrozí pokuta ve výši až 20 000,- Kč (srov. ustanovení § 87 odst. 4 písm. b/ ZoPK). Jestliže škůdce svým jednáním pokácí bez povolení nebo závažně poškodí skupinu takových dřevin, dopustí se tím přestupku dle ustanovení § 87 odst. 3 písm. d) ZoPK, za což mu hrozí finanční sankce ve výši až 100 000,- Kč (srov. ustanovení § 87 odst. 4 písm. c/ ZoPK). Nad rámec uhrazení pokuty může být tento škůdce taktéž povinen dle ustanovení § 86 odst. 1 ZoPK na své náklady navrátit dotčenou část přírody a krajiny do původního stavu či učinit přiměřená náhradní opatření.

Způsoby řešení situace

S ohledem na vysoké horní hranice trestních sazeb za některé z výše uvedených přestupků, se mohou pokuty (za předpokladu, že jsou sankcí za rozdílné složky protiprávního jednání) ve svém souhrnu vyšplhat do řádů až vyšších stovek tisíc korun českých. Již tato skutečnost by měla být pro toho, kdo se dopustil výše popsaných protiprávních jednání na veřejně přístupné účelové komunikaci či okolní vegetaci, značným impulsem pro to, aby se snažil situaci co nejrychleji napravit ke spokojenosti obce, popř. i příslušných správních orgánů.

Jako první krok v takto nastalé situaci se tedy ze strany obce jeví nejvhodnějším veřejně přístupnou účelovou komunikaci (případně též poškozené okolní dřeviny) náležitě zdokumentovat a následně zhodnotit, které z výše popsaných chráněných zájmů mohly být dotčeny, resp. kterých přestupků se mohl škůdce svým jednáním dopustit. Jestliže zásah do účelové komunikace či okolních dřevin nebyl

tolik intenzivní a je pravděpodobné, že sám škůdce by byl v řádech dnů schopen navrátit dané v předešlý stav, jeví se časově i ekonomicky výhodným kontaktovat jej s výzvou k nápravě protiprávního stavu.

V případě, že byl zásah natolik závažný či škůdce nedbal výzvy obce, bude nutné podat podnět na správní orgány, které jsou příslušné k posouzení protiprávního jednání a uložení případné finanční sankce, či povinnosti navrátit dotčenou část přírody a krajiny do původního stavu. V rámci stavebního práva je tímto příslušným správním orgánem speciální stavební úřad (srov. ustanovení § 15 odst. 1 písm. c/a § 182 stavebního zákona). Státní správu ve věcech pozemních komunikací poté vykonávají silniční správní úřady. Ve vztahu k veřejně přístupným účelovým komunikacím je tímto úřadem obecní úřad obce s rozšířenou působností, který dotčené přestupky projednává (srov. ustanovení § 40 odst. 4 písm. a/ a c/ zákona o pozemních komunikacích). O možnosti a podmínkách uvedení okolní vegetace do původního stavu rozhoduje orgán ochrany přírody, kterým v daném případě je obecní úřad s rozšířenou působností (srov. ustanovení § 77 odst. 1 písm. j/ a r/ ZoPK), který tak ukládá přiměřená náhradní opatření i projednává dané přestupky.

Mgr. Petr Malíšek,
advokátní koncipient

KVB advokátní kancelář s.r.o.

Teplého 2786
530 02 Pardubice

Tel.: +420 226 259 401
e-mail: pravnik@akkvb.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)